

Pranešimas apie teises asmenims, sulaikytiems pagal 2000 m. Terorizmo įstatymą

Šiame lankstinuke pateikiama svarbi informacija apie jūsų teises pagal Škotijoje galiojančius įstatymus, kai esate sulaikytas policijos nuovadoje. Šiame dokumente informuojama apie pagrindines jūsų teises sulaikymo atveju. Tai nėra teisinė konsultacija ir šiame lankstinuke nenurodytos visos jūsų teisės. Turėtumėte patys kreiptis nepriklausomos teisinės konsultacijos.

Kuo greičiau perskaitykite šią informaciją. Ji padės jums priimti sprendimus, kol būsite policijos nuovadoje. Paprašykite policijos paaiškinti viską, ko nesuprantate šiame lapelyje, arba prašykite lengvai skaitomos kopijos ar vertimo.

Nepamirškite savo teisių:

- Jūs turite teisę žinoti, kodėl policija jus sulaikė.
- Jūs turite teisę reikalauti, kad būtų pranešta advokatui, jog esate policijos nuovadoje. Tai atliekama nemokamai.
- Jūs turite teisę, kad kitam asmeniui, kuris gali būti suinteresuotas jūsų gerove, būtų pranešta apie tai, jog esate policijoje. Pavyzdžiui, tai gali būti šeimos narys, globėjas arba draugas.
- Jūs turite teisę tylėti. Jūs neprivalote atsakyti į policijos užduodamus klausimus. TAČIAU turite nurodyti savo vardą, pavardę, adresą, gimimo datą, gimimo vietą ir pilietybę.
- Prieš policijai jus apklausiant, turite teisę nedelsdami privačiai pasikonsultuoti su advokatu. Taip pat galite konsultotis su advokatu bet kada policijos apklausos metu.
- Jei esate jaunesnis nei 16 metų arba jaunesnis nei 18 metų ir jums taikomas priverstinės priežiūros įsakymas (angl. „compulsory supervision order“), policijos nuovadoje jus taip pat turi teisę aplankyti vienas iš tėvų arba globėjas.
- Jūs turite teisę į skubią medicininę pagalbą.
- Jūs turite teisę pateikti skundą dėl to, kaip su jumis elgėsi policija.

Jūsų teisės

Atkreipkite dėmesį: išimtinėmis aplinkybėmis policija turi teisę atidėti arba nesuteikti galimybės jums pasinaudoti kai kuriomis iš šių teisių. Pavyzdžiui, jei policija mano, kad jai reikia jus apklausti, siekiant, kad nebūtų sužalotas kitas asmuo. **Tai neapima jūsų teisės tylėti.**

1. Informacija policijos areštiniėje laikomiems asmenims

- **Žinojimas, kodėl buvote sulaikytas ir suimtas**

Policija privalo suteikti jums informaciją, kad galėtumėte suprasti, kodėl buvote suimtas ir įtariamas dalyvavęs vykdamas, rengiant ar kurstant terorizmą.

Policijos nuovadoje policija privalo jus informuoti, kodėl, jos nuomone, jus reikia sulaikyti. Prieš užduodant jums klausimus apie jūsų įtariamą dalyvavimą terorizme, policija privalo suteikti jums arba jūsų advokatui pakankamai informacijos apie tai, ką, jų manymu, padarėte, kad galėtumėte apsiginti, tačiau nepakenkiant policijos tyrimui.

- **Teisė tylėti**

Jūs neprivalote atsakyti į policijos užduodamus klausimus apie tai, ką, jos manymu, padarėte.

Viskas, ką pasakysite, bus užrašyta arba įrašyta ir gali būti panaudota kaip įrodymas teisme, jei jūsų byla bus perduota teismui.

Policijos pareigūnams paprašius, turite pasakyti savo vardą, pavardę ir adresą, gimimo datą, gimimo vietą ir pilietybę.

- **Advokato informavimas, kad esate policijos nuovadoje**

Galite paprašyti policijos pranešti advokatui, kad esate policijos nuovadoje. Tai gali būti jūsų advokatas arba, jei advokato nepažįstate, budintis advokatas. Policija pasirūpins, kad būtų kuo greičiau susisiekti su advokatu. Tai atliekama nemokamai.

Kitam asmeniui, kuris gali būti suinteresuotas jūsų gerove, gali būti pranešta apie tai, jog esate policijoje.

Galite paprašyti policijos susisiekti su kitu asmeniu ir pranešti, kad esate policijos nuovadoje. Tai gali būti jūsų šeimos narys, jūsų partneris, globėjas, draugas ar kitas pažįstamas asmuo. Jie informuos kitus asmenis už jus, kai tik galės.

Jei esate jaunesnis nei 16 metų (arba jaunesnis nei 18 metų ir jums taikomas priverstinės priežiūros įsakymas)

- Policija turi pasistengti informuoti jūsų tėvus arba globėjus, kad esate policijos nuovadoje.
- Jūsų tėvai arba globėjai gali atvykti ir padėti jums policijos nuovadoje.

- **Vertėjo pagalba**

Jei nekalbate arba nesuprantate anglų kalbos, policija pasirūpins, kad jums padėtų jūsų kalbą mokantis asmuo (vertėjas). Tai atliekama nemokamai. Svarbu, kad suprastumėte, kas sakoma policijos nuovadoje.

Jei esate kurčias arba jums sunku aiškiai bendrauti, policija pasirūpins, kad jums kas nors padėtų. Tai gali būti britų gestų kalbos vertėjas arba kitas tinkamas specialistas. Tai atliekama nemokamai.

- **Jei nesate britas**

Jei nesate britas, galite paprašyti policijos susisiekti su savo šalies įgaliotiniu, ambasada ar konsulatu ir pranešti, kur esate ir kodėl esate policijos nuovadoje. Jie taip pat gali jus aplankyti privačiai ir pasirūpinti, kad jus aplankytų advokatas.

- **Kas bus, jei jums bus pateikti kaltinimai?**

Jei esate kaltinamas nusikaltimu, galite būti paleistas iš areštinės arba laikomas policijos nuovadoje ir kitą darbo dieną pristatytas į teismą. Arba galite būti paleistas, jei sutiksate atvykti į teismą nustatytą dieną.

- **Galimybė susipažinti su dokumentais**

Jei byla bus perduota į teismą, jums arba jūsų advokatui bus pateikta pažyma apie byloje esančius įrodymus (angl. „note of evidence“). Tai leis jums arba jūsų advokatui pasiruošti gynybai.

Jei nesuprantate anglų kalbos, turite teisę gauti atitinkamos informacijos vertimą.

- **Galimybė gauti medicininę pagalbą**

Policija užduos jums klausimų apie jūsų sveikatą ir savijautą. Svarbu informuoti policiją, jei turite sveikatos sutrikimų arba vartojate vaistus. Taip pat svarbu pranešti policijai, jei turite priklausomybę nuo narkotikų ar alkoholio arba jei ketinate save žaloti.

Policija gali paprašyti gydytojo jus apžiūrėti. Taip siekiama užtikrinti, kad sulaikymo metu jums būtų tinkamai rūpinamasi. Praneškite policijai, jei manote, kad jums reikia gydytojo.

Jei susirgtumėte, turite teisę gauti medicininę pagalbą.

- **Maistas ir gėrimai**

Jums paprašius, jums bus duodama vandens. Jei areštinėje būsite ilgiau nei keturias valandas, jums bus pasiūlyta maisto. Jei turite kokių nors mitybos ar religinių poreikių, apie tai kuo anksčiau praneškite policijai.

- **Skundo pateikimas**

Jei norite pateikti skundą, kai esate sulaikytas, kreipkitės į inspektorių arba aukštesnio rango pareigūną. Jei norite pateikti skundą po to, kai būsite paleistas, galite kreiptis į bet kurį policijos komisariatą arba paskambinti telefonu 101. Taip pat galite paprašyti, kad kas nors kitas jūsų vardu pateiktų skundą, jei esate davęs tam raštišką sutikimą. Tai gali būti vienas iš tėvų, draugas, partneris arba asmuo, kuriuo pasitikite.

Jei policijos pareigūnas jus sužalojo ar sužeidė sulaikymo ar suėmimo metu, turėtumėte pateikti skundą Škotijos policijos profesinių standartų departamentui.

Jei jums reikia papildomos pagalbos (atkreipkite dėmesį, kad tai tik informacija apie paslaugą, o ne teisė):

Jums gali prireikti pagalbos siekiant suprasti, kas vyksta, kai esate policijos nuovadoje. Tokią pagalbą gali suteikti paramos asmuo, vadinamas atitinkamu suaugusiuoju (angl. „Appropriate Adult“). Jums tai gali būti taikoma, jei turite psichikos sutrikimų ar mokymosi sunkumų. Pasakykite policijai, jei manote, kad jums reikia tokios pagalbos.

Jei policija mano, kad jums reikalinga atitinkamo suaugusiojo pagalba, ji paprašys jo dalyvauti, net jei jūs jo neprašysite.

2. Informacija asmenims, kuriuos ketina apklausti policija

• Advokato pagalba

Pasakykite policijai, jei norite pasikalbėti su advokatu. Policija kuo greičiau susisieks su jums skirtu advokatu.

Advokato vaidmuo – ginti jūsų teises ir konsultuoti jus apie įstatymus.

Galite pasirinkti konsultuotis su pažįstamu advokatu arba su budinčiu advokatu. Šis advokatas yra nepriklausomas ir nedirba policijai.

Advokatas jums pasakys, ar jis gali jus konsultuoti nemokamai, ar už konsultaciją turėsite mokėti. Jei turėsite mokėti, jis paaiškins, kiek tai kainuos ir kaip galite už tai sumokėti. Policija nemokės jūsų advokatui ir nekalbės apie tai, kaip atsiskaitoma su advokatu.

Prieš policijai užduodant jums klausimus, jums leidžiama privačiai pasikonsultuoti su advokatu, išskyrus atvejus, kai saugumo sumetimais jus reikia apklausti skubiai.

Galite bet kada persigalvoti dėl konsultacijos su advokatu. Kuo greičiau praneškite apie tai policijai, ir ji susisieks su advokatu.

Jei advokatas neatvyksta į policijos nuovadą, nors žadėjo atvykti, arba jums reikia dar kartą pasikalbėti su advokatu, paprašykite policijos, kad ji vėl iškvieštų advokatą.

Jūs turite teisę, kad advokatas būtų kartu su jumis patalpoje, policijai atliekant jūsų apklausą, išskyrus atvejus, kai saugumo sumetimais jus reikia apklausti skubiai prieš atvykstant advokatui.

• Kiek laiko galite būti sulaikytas apklausai?

Policija gali jus sulaikyti apklausai iki 48 valandų, nepateikdama kaltinimų dėl nusikalstamos veikos. Kartkartėmis vyresnysis policijos pareigūnas turi peržiūrėti jūsų bylą ir nuspręsti, ar turėtumėte būti sulaikytas. Tai vadinama peržiūra. Ilgiau nei 48 valandas galite būti sulaikytas tik leidus teismui. Teismas gali pratęsti sulaikymo nepateikus kaltinimų laikotarpį ne ilgiau kaip 14 dienų nuo jūsų sulaikymo. Tokiomis aplinkybėmis jums turi būti pateikta:

- rašytinis dokumentas, kad buvo pateiktas prašymas pratęsti jūsų sulaikymą;
- prašymo pateikimo laikas;
- laikas, kada prašymas bus nagrinėjamas teisme; ir
- priežastis (-ys), dėl kurios (-ių) prašoma pratęsti sulaikymą.

Kiekvieną kartą pateikus prašymą pratęsti arba pakartotinai pratęsti jūsų sulaikymą, jums (ir jūsų teisiniam atstovui) turi būti pateiktas pranešimas.

Jūs ir jūsų advokatas turite teisę pareikšti savo nuomonę dėl šio sprendimo, išskyrus atvejus, kai esate netinkamos būklės. Advokatas gali jus apie tai pakonsultuoti.

- **Nepriklausomi kardomojo kalinimo įstaigų lankytojai**

Yra bendruomenės narių, kuriems leidžiama lankytis policijos nuovadose. Jie vadinami nepriklausomais kardomojo kalinimo įstaigų (areštinių) lankytojais ir dirba savanoriškai, siekdami užtikrinti, kad su sulaikytaisiais būtų elgiamasi tinkamai ir kad jie galėtų naudotis savo teisėmis.

Jūs neturite teisės pasimatyti su nepriklausomu kardomojo kalinimo įstaigos lankytoju arba prašyti, kad jis jus aplankytų, tačiau lankytojas gali paprašyti susitikti su jumis. Jei nepriklausomas kardomojo kalinimo įstaigos lankytojas jus aplanko, kai esate sulaikytas, jis veikia nepriklausomai nuo policijos, siekdamas patikrinti, ar jūsų gerovė ir teisės yra apsaugotos. Jūs patys galite nuspręsti, ar norite su šiais lankytojais pasikalbėti.